

PROTOKOLL

14.10.2016

**“Lambakasvatusektori arengukava“
töörühma koosolek kolmapäeval 5. oktoobril
2016.**

Algus kell 11.00, lõpp kell 14.15

Juhatas: Mai Talvik
Protokollis Ahto Tilk

AK

kohtumine_05.10.16_

Võtsid osa: osavõtjate nimekiri lisatud manusena protokollile:

Arutelu päevakord:

- 1) Kiskjakahjud: ennetamine ja arengud (Keskkonnaamet, Tõnu Talvi);
- 2) Lambakasvatuse väiketapamajadest (Maaeluministeerium, Ingrid Vesmes);
- 3) Lähteülesande* tulemused ja arutelu (lähteülesande põhjal täiendatud töödokumendi arutelu).

*Lähteülesanne: Lähtudes kokku lepitud lambakasvatusektori arengukava eesmärkidest ja SWOTis kajastatust, sõnastada (3) prioriteetset probleemi, võimalikud tegevused nende konkreetsete probleemide lahendamiseks sektori ja/või riigi tegevuste kaasabil.

Esitatud: Kihnu Maalambakasvatajate Selts (20.09), MTÜ Maavillane (16.09), Eesti Lambakasvatajate Ühistu (01.10), Eesti Lamba-ja Kitsekasvatajate Liit (03.10), Eesti Põllumeeste Keskliit (30.09).

- 4) Arengukava järgmised etapid (s.h töögrupi järgmine kohtumise aeg).

1. Kiskjakahjud: ennetamine ja arengud (Keskkonnaamet, Tõnu Talvi)

Keskkonnaameti looduskaitse valdkonda esindaja Tõnu Talvi käsitles kiskjakahjude ennetamise võimalusi ja tekkinud kahjude ja ennetavate meetmete kulude hüvitamise korda. Täpsem teave ja info esitatud andmete kohta on lisatud ettekandes (ettekannet võib kasutada

arengukava aruteludokumentides, muudel juhtudel palun pöörduda Tõnu Talvi poole,

lambakasvatajate
arengukava 5.10.201

tonu.talvi@keskkonnaamet.ee)

Arutelu käigus selgus, et lambakasvatajate jaoks on suureks probleemiks liiga pikk kahju menetlemise aeg. Omavastutuse määr on liiga suur, ennetusmeetmete rakendamisel ei peaks omavastutust rakendama. Probleemiks on šaakali ja väikekiskjate (rebase ja ronkade) tekitatud kahju, samuti kaitsealadel küttimise ning väikekiskjate küttimisel summuti kasutamise seonduv.

Keskkonnaameti esindaja täpsustas, et Keskkonnaamet on teinud Keskkonnaministeeriumile põhjendustega "Looduskaitseaduse" muudatusettepaneku, et ennetustööde aastas väljamakstav piirmäär tõuseks kolm korda, praeguselt 3 200 eurolt 9 600 eurole. Ning teine olulisem ettepanek on viia kiskjakahjude hüvitamisel omavastutus praeguselt absoluutmääralt (64...128 eurot aastas) proportsionaalsele omavastutusele (kuni 50%). Keskkonnaameti esindaja selgitas ka kiskjakahjude ennetustegevuste kulude hüvitamist (hüvitatakse 50% ennetustegevusteks tehtud kulusid kuni 3200 eurot ühe isiku kohta aastas). Lambakasvatajate hinnangul on hüvitamise määr liiga väike.

Kuivõrd kahjude hüvitamisel arvestatakse põllumajandustootja kohta vähese tähtsusega abi piirmäär (15 000 kolme järjestikuse majandusaasta kohta), siis ulukikahju hüvitise saanud põllumajandustootjal vähenevad võimalused teiste vähese tähtsusega abina antavate toetuste taotlemisel. Kiskjakahjusid on võimalik hüvitada riigiabina, kusjuures sellisel juhul puudub ettevõtte ja riigi piirmäär, kuid selleks on vajalik riigiabi loataotluse esitamine Euroopa Komisjonile. Mai Talvik selgitas, et Maaeluministeerium on korduvalt juhtinud Keskkonnaministeerium tähelepanu nimetatud võimalusele.

OTSUSTATI: kiskjakahjudega seonduvaid probleeme, mis lambakasvatuse arengukava raames tõstatati ning mille kohta Keskkonnaameti esindaja välja toodud lahendused/vastused jäid ebapiisavaks, käsitleme täiendavalt meetmete kirjelduses ja koostame märgukirja Keskkonnaministeeriumile/Keskkonnaametile.

2. Lühiteave eelmistel kohtumistel tõstatatud küsimuste kohta:

Lambakasvatuse väiketapamajadest tegi ettekande Maaeluministeeriumi toiduohutuse osakonnast Ingrid Vesmes. Täpsem teave ja info väiketapamajade erisustest on lisatud

ettekanne_lambakas
vatajad_väiketapame

ettekandes kättesaadav.

Kohtumise eelselt oli Maaeluministeeriumi toiduohutuse osakond asjaosalistele saatnud laiali kirja „Väikeste tapamajade nõuete muutmine“. Määrus nr 852/2004 võimaldab paindlikumaks muuta üld- ja erinõudeid toidukäitleruumidele ning seadmetele, määruses nr 853/2004 on antud võimalused muuta paindlikumaks väikeste tapamajade erinõudeid. Kirjas loetletakse võimalused ja tehakse ettepanekud väikestele tapamajadele esitatavaid nõuete paindlikumaks tegemiseks.

Muudatuste rakendamine seadusandluses on pikaajaline protsess ning vajab terviklikku lahendust. Uute nõuete jõustumise ajakavas toodi välja, et need nõustuksid kõige varasemalt 2018. aastal.

Eeldatav ajakava väiketapamajade erinõuete rakendamiseks:

Toiduseaduse muutmise seaduse väljatöötamiskavatsus

2016-2017 I kvartal

Toiduseaduse muutmise seaduse eelnõu koos rakendusaktide eelnõudega (MEM määrused)

2017 II-IV kvartal

Uute nõuete jõustumine

kõige varem 2018

(määrused läbivad EL teavituse)

OTSUSTATI: Jätkuvalt on oodatud konkreetsed ettepanekud väiketapamajade erisuste osas, mis on seotud ehituse, projektlahenduse ja seadmetega. Samuti on oodatud praktilised näited muude nõuete osas, mille rakendamine probleeme tekitab (nt järelevalveametniku kohalolu, proovide võtmine/sagedus jne).

„Piiri“ tõmbamiseks, millal võib tapamaja lugeda väiketapamajaks on oodatud ülevaated, mis oleks väikeste tapamajade vajadus – mitu lammast nädalas, kui pikk on tapahooaeg, mitu lammast aastas.

Kõik ettepanekud on oodatud e-maili aadressile piret.aasmae@agri.ee.

3. Lähteülesande* tulemused ja arutelu (lähteülesande põhjal täiendatud töödokumendi arutelu).

Lähteülesanne: Lähtudes kokku lepitud lambakasvatusektori arengukava eesmärkidest ja SWOTis kajastatust, sõnastada (3) prioriteetset probleemi, võimalikud tegevused nende konkreetsete probleemide lahendamiseks sektori ja/või riigi tegevuste kaasabil.

- 1) Kihnu Maalambakasvatajate Selts-

Maalambakasvatajate Kihnu
- 2) MTÜ Maavillane-

MTÜ Maavillane (3).pdf
- 3) Eesti Lambakasvatajate Ühistu-

ELÜ poolne arengukava raames

Lambasektori arengukava tööühm
- 4) Eesti Lamba-ja Kitsekasvatajate Liit-

ELKL MeM 30.09.2016.pdf

ELKL Lisa 1 Ettepanekud kehtivat
- 5) Eesti Põllumeeste Keskliit-

EPK esitatud lähteülesanne_oktool

Kõik laekunud ettepanekud jaotatid ka paber kandjal tööühma liikmetele. Saadetud ettepanekud jaotati alateemadeks (kiskjakahjud, väiketapamajade erinõuded, tervisekvaliteet ja haigustekitajad, lambavill ja lambanahk, lambakasvatuskontseptsioonid, lambakasvatusektori üldised eripärad ja probleemid, toetusmeetmed jm.) ja arutati läbi, kuid jäid ajapuudusel lõplikult sõnastamata. Üldiselt olid tööühma liikmed lähteülesandes välja toodud punktide ettepanekute osas, enamasti konsensuslikul meelel ja esitatud argumentidega nõus.

Põhjalikumalt käsitleti lähteülesande kiskjakahjudega ja väiketapamajade erisustega seonduvat.

Lähteülesande arutelu käigus tõusetus kitsaskohti, mille vastutusvaldkond on seotud teiste ministriumitega, mistõttu lahenduse otsimine eeldab täiendavat osapoolte kaasamist: Sotsiaalministeerium või Raviameti tegevus, jahipidamise erisused-Keskonnaministeerium, Siseministeerium vm. Samuti vajaks täiendavalt käsitlemist jõudlus (tootlikkuse) andmete kogumise teema, mahekoolituse kontseptsioon lambakasvatuse seisukohast sisukamaks ja võimalik lambakasvatuse uuring (s.h. lambakasvatuse kontseptsioonide väljatöötamise vajadus).

Eesti Põllumeeste Keskliidu ettepanek lambakasvatuskontseptsioonide välja töötamiseks sai töörühma liikmetelt erineva sisuga vastukaja ning osade töörühma liikmete arvates oleks vajalik töötada välja riiklik uuring, mis annaks ülevaate erinevates tingimustes kasutatavate lambakasvatuskontseptsioonide osas. Teisalt avaldati arvamust, et riiklik ülesanne on jagada asjakohast infot läbi konsulenditeenuse või asjalike koolituste kaudu.

Riiklik uuringu teemana sai ministriumi poolt välja pakutud esialgse sõnastusega uuring: "Tõugude sobivus ja tasuvusuuring". Täpsema uuringu välja töötamise kava osas konsulteeritakse täiendavalt vastava lähteülesande esitanud organisatsiooni esindajaga ja teiste töörühma liikmetega.

Eesti Lambakasvatajate Ühistu ja Eesti Lamba-ja Kitsekasvatajate Liit tõid kokkuvõtlikult välja, et valdava osa lammaste geneetilise andmebaasi puudumine on üks peamiseks probleemide ja lahendusena pakkusid välja vajaduse luua selleks andmebaas. Lisaks väärivad eraldi käsitlemist probleemne valdkond lambakasvatuse sektoris- madalad lambaliha kokkuostuhinnad, mis omakorda pärsib arengut investeerimisvõimekuses ja erinevates koostöövormides.

Erimeelsetele seisukohtadele jäid töörühma liikmed Eesti Lamba-ja Kitsekasvatajate Liidu tehtud ettepanekule hakata koguma lammaste tootlikkuse andmeid ja luua selleks riiklik andmebaas Eesti Lamba-ja Kitsekasvatajate Liidu juurde. Selle ettepaneku rakendamise tagatakse tootmisloomade andmete kogumine lisaks tõuloomade andmete kogunemisele. Antud ettepanek vajab edasist arutelu ja argumentide vaagimist, et tekiks konsensuslik lähenemine tootmisandmete kogumise vajalikkuses ja täiendava registri loomiseks.

Lisaks lähteülesandele oli kaks töörühma liikmesorganisatsioonid esitanud lisaettepanekud seadusandluse ja MAKi- meetmete muutmiseks, mida detailsemalt käsitleda ei jõutud. Küll toodi muudatusettepaneku esitajate poolt välja, et lisatud ettepanekud (näiteks ühistegevus) on oluline esimesel võimalusel läbi töötada, et leida võimalusi nende seadusandluses rakendamiseks ja muudatusettepanekutega arvestamiseks.

Maaeluarengu osakonnaga koostöös selgitame välja need toetusmeetmed, mis on asjakohased lambakasvatuse arengukava rakenduskavasse lisamiseks.

Täiendava ettepanekuna toodi välja vajadus tegeleda tapmisandmete (rümpade) kohustusliku andmete edastamist (hetkel kaasneb tapamajal teavituskohustus, kui aasta keskmisena tapetakse 70 lammast nädalas).

Antud teema on Euroopa Komisjonis arutamisel ning kinnitatakse 2017. aasta I või II kvartalis, seejärel tuleb vastu võtta otsused siseriikliku määruse nõuete osas.

OTSUSTATI: Lähteülesande põhjal koostab Maaeluministeerium, lambakasvatuse arengukava järgmise etapi "Meetmed ja tegevused eesmärkide täitmiseks" (rakenduskava).

Maaeluministeerium lisab olemasolevate toetusmeetmete võrgustiku lähteülesandes toetusmeetmeid kajastavates punktides.

Lambakasvatusekontseptsioonide punkti juures lepiti kokku riikliku uuringu "Tõugude sobivus ja tasuvusuuring" välja töötamise kava planeerimine.

4. Arengukava järgmised etapid (töögrupi järgmine kohtumise aeg).

Maaeluministeerium valmistab töörühma liikmetelt saadud lähteülesande sisendi põhjal, lambakasvatuse arengukava järgmise etapi "Meetmed ja tegevused eesmärkide täitmiseks" (rakenduskava). Maaeluministeerium lisab olemasolevate toetusmeetmete võrgustiku lähteülesandes toetusmeetmeid kajastavates punktides.

Lepiti kokku, et Maaeluministeerium edastab täiendatud arengukava töödokumendi töörühma liikmetele 1 kuu jooksul (pärast kinnitatud protokolliga töörühmale esitamist) ning seejärel on töörühma liikmetel aega 3 nädalat kirjalike kommentaaride ja muudatusettepanekute esitamiseks.

Järgmine lambakasvatusektori arengukava töörühma kohtumine lepitakse töörühma liikmetega kokku kirjaliku protseduuri raames, järgmise etapi (rakenduskava) välja töötamise käigus. Töörühma kohtumine orienteeruvalt novembri viimasel või detsembri esimesel nädalal.

Mai Talvik
Koosoleku juhataja

Protokoll koostaja Ahto Tilk

